

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2149/2020
24.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Петковић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ д.о.о. ..., чији је пуномоћник Милан Лазић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3848/2018 од 17.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3848/2018 од 17.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Ковину П1 263/17 од 27.03.2018. године, поништено је, као незаконито, решење о отказу уговора о раду од 20.01.2015. године и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад са свим правима и обавезама из радног односа, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 142.500,00 динара, са законском затезном каматом од 27.03.2018. године, као дана пресуђења, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3848/2018 од 17.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је поништено решење о отказу уговора о раду и обавезан тужени да тужиоца врати на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је у преосталом делу става првог изреке првостепена пресуда преиначена и одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу плати законску затезну камату на трошкове парничног поступка од дана пресуђења до извршности пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. у вези чл. 101. и 192. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Последица поништаја решења о отказу уговора о раду је реинтеграција запосленог. Нижестепени судови су по поништају решења о отказу уговора о раду обавезали туженог да тужиоца применом члана 191. став 1. Закона о раду врати на рад са свим правима и обавезама из радног односа, што значи да је тужени у обавези да, за случај да нема могућности да тужиоца врати на радно место на којем је радио пре отказа, тужиоца распореди на било које друго радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код туженог уговором од раду од 01.01.2014. године на радном месту Побијаним решењем применом члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду отказан му је уговор о раду због непоштовања радне дисциплине прописане чланом 55. став 1. тачка 5. Колективног уговора код послодавца, јер је неоправдано изостао са рада 10.12.2014. године, 14.12.2014. године и 15.12.2014. године.

Тужилац је 10.12.2014. године и 15.12.2014. године, због болова у зубима и вилици одсуствовао са рада, за које дане је од стране стоматолога др. ВВ, код кога је ишао ради лечења, прибавио оправдање, односно потврду да је тих дана био на прегледу и да је због тога био одсутан са рада.

Дана 14.12.2014. године тужилац је одсуствовао са рада због неге болесне мајке. Позвао је сменовођу ГГ и обавестио га да тог дана неће моћи да дође у смену, јер жена која иначе брине о његовој дементној мајци није тог дана могла да дође, а да није у могућности да се на други начин снађе око бриге мајке, с тим да је навео да ће исту смену накнадно одрадити у време када по распореду буде имао слободне дане.

Код туженог постоји пракса да се запослени, у изненадним и неочекиваним ситуацијама када мора да одсуствује са рада, јави сменовођи и тада се запосленом излази у сусрет, с тим да тај дан одради, тако да му се за тај дан правда изостанак без његове обавезе да приложи било какве доказе о спречености, осим када је болест у питању.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применом одредбе материјалног права из члана 103. ст. 1, 4. и 6, члана 179. став 3. тачка 2. и члана 180. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14) у вези члана 55. став 1. тачка 5. Колективног уговора код послодавца од 17.11.2014. године и члана 109. став 1. тачка 10. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања („Службени гласник РС“ број 10/10 и 1/13), оценили да је тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад основан.

Супротно наводима ревизије, одлуку о тужбеном захтеву су нижестепени судови су донели правилном применом материјалног права.

Поштовање радне дисциплине подразумева обавезу запосленог да савесно и одговорно обавља послове на којима ради и да поштује организацију рада, што подразумева обавезу поштовања радног времена, затим савесно, одговорно и благовремено испуњавање обавеза свог радног места, као и одговарајуће понашање запосленог на раду и у вези са радом, према послодавцу и према осталим запосленима. Последице непоштовања радне дисциплине и несавесног, незаконитог или неблаговременог испуњавања обавеза свог радног места, регулисане су Законом о раду и Уговором о раду, који закључују послодавац и запослени.

Основ за престанак радног односа због непоштовања радне дисциплине, у смислу одредбе члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду (“Службени гласник РС број 24/05...75/14) је ако запослени не достави потврду о привременој спречености за рад у року од три дана од наступања привремене спречености за рад, у смислу члана 103. овог Закона.

Према члану 55. став 1. тачка 5. Колективног уговора код послодавца од 17.11.2014. године, послодавац може запосленом отказати уговор о раду због непоштовања радне дисциплине којом се нарочито сматрају неоправдани изостанци са рада два узастопна радна дана или три радна дана у току календарске године, док је чланом 15 Колективног уговора прописано да послодавац може запосленом да одобри одсуство са рада без накнаде зараде (неплаћено одуство) на његов писани захтев и уз услов да оно не ремети процес рада ради, између осталог у случају, неге оболелог члана уже породице.

У конкретном случају, оправдање за 10.12.2014. године односно потврда од 15.12.2014. године издати од стране лекара специјалисте стоматологије које је тужилац прибавио у циљу доказивања оправданог изостанка са рада, и по оцени Врховног касационог суда, не представљају уредну документацију у складу са Правилником о начину издавања и садржаја потврде о наступању привремене спречености за рад запосленог. Тужилац је био у обавези да у случају привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању сходно одредби члана 103. став 1. Закона о раду донесе туженом као послодавцу потврду Дома здравља ... о привременој спречености за рад, а која садржи и време очекиване спречености за рад, најкасније у року од 3 дана, а да након престанка привремене спречености за рад, достави дознаке - извештај о привременој спречености за рад која је издата у складу са одредбом члана 119. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања, којима би правдао изостанке са рада дана 10.12.2014. године и 15.12.2014. године.

Међутим, чињеница да тужилац осим достављеног оправдања односно потврде није доставио законом прописану документацију не представља основ за отказ уговора о раду, тим пре што је реч о два одвојена, а не два узастопна радна дана у којима је тужилац неоправдано изостао са посла, због чега се не може сматрати да су испуњени услови из члана 55. став 1. тачка 5. Колективног уговора и члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду за отказ уговора о раду.

У погледу одсуства тужиоца са рада дана 14.12.2014. године, иако је постојала могућност да тужилац поднесе писмени захтев туженом да му се ради неге болесног члана домаћинства на тај дан одобри неплаћено одуство, какав захтев тужилац није поднео, тужилац је, у складу са устаљеном праксом код туженог, свој изостанак са рада тог дана уредно оправдао, јер се јавио сменовођи ГГ да је изненадно, због бриге и неге болесне мајке спречен да дође на посао, при чему је изразио вољу и сагласност да тај дан одради у време неког по распореду слободног дана, па се одуство са рада тог дана не може сматрати неоправданим нити бити основ за отказ уговора о раду.

Из наведених разлога и по схватању Врховног касационог суда није наступио основ за престанак радног односа тужиоца отказом уговора о раду, што побијано решење чини незаконитим, па је као такво правилно и поништено. Последишно, како је тужиоцу незаконито престао радни однос правилно је усвојен и захтев за враћање тужиоца на рад на основу члана 191. Закона о раду.

У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужилаца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић